

Landstingsstyrelsen
Hälso- och sjukvårdsnämnden

Tillämpning av delegations- och vidaredelegationsordningar

En granskning år 2014 visade att landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden hade beslutat om delegationsordningar som i allt väsentligt överensstämde med bestämmelserna i kommunallagen (nr 5/2014). Denna granskning visar att det brister i tillämpningen av delegationsordningarna. Av granskningen framgår att landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte säkerställt att delegerade och vidaredelegerade beslut blivit anmälda tillbaka till styrelsen och nämnden. Detta innebär att landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte har haft en tillräcklig kontroll över de beslut som på olika nivåer tagits i landstinget.

Ett exempel på att systemet inte fungerat är hanteringen av beslut inom personalområdet. Trots att landstinget har ca 10 000 anställda så har varken landstingsstyrelsen eller hälso- eller sjukvårdsnämnden hittills under år 2015 fått några beslut inom personalområdet återanmälda. Nedan sammanfattar vi granskningens viktigaste iakttagelser:

- Det råder en dålig ordning i landstinget om vilka delegationsordningar och vidaredelegationsordningar som gäller. På landstingets intranät finns olika versioner och det är svårt att veta vilka versioner som är aktuella.
- Det saknas skriftliga rutiner som beskriver hur delegerade och vidaredelegerade beslut ska återanmälas.
- Låg kunskap i landstinget om hur delegationsordningar och vidaredelegationsordningar ska tillämpas och hur beslut ska återanmälas.
- Det saknas IT-stöd i landstinget som verksamheterna kan använda när de ska anmäla beslut som är delegerade eller vidaredelegerade.

Rekommendationer

Vi lämnar följande rekommendationer till landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden:

- Säkerställ att det är tydligt i landstinget om vilka delegationsordningar och vidaredelegationsordningar som är aktuella.
- Ge landstingsdirektören i uppdrag att revidera vidaredelegationsordningar så att det blir tydligt att flera funktioner inte kan besluta i samma ärende.

2015-11-24

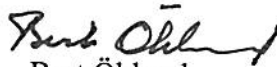
- Säkerställ att det finns dokumenterade rutiner för hur beslut ska återanmälas. Säkerställ att rutinerna följs. Se bland annat till att det genomförs utbildningar i förvaltningen om hur delegationsordningar och vidaredelegationsordningar ska tillämpas och beslut återanmälas.
- Säkerställ att de dokumenterade rutinerna för anmälan av beslut blir utvärderade inom ett år efter det att rutinerna blivit beslutade.
- Säkerställ att det finns ett IT-stöd för verksamheterna när dessa ska anmäla beslut.

Vid revisorernas överläggning den 24 november 2015 beslöt revisorerna enhälligt att ställa sig bakom slutsatser och rekommendationer i detta missiv. Missiv och underliggande rapport (nr 11/2015) lämnar revisorerna för yttrande till landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden. Yttrande med uppgifter om verkställda och planerade åtgärder ska lämnas till revisionskontoret senast den 8 mars 2016.

För landstingets revisorer

Christer Fessé
Ordförande

Bert Öhlund
Vice Ordförande

LANDSTINGSREVISIONEN

Granskning av tillämpning av delegations- och vidaredelegationsordningar

Rapport nr 11/2015

 VÄSTERBOTTENS
LÄNS LANDSTING

November 2015
Joakim Eriksson, Attensum AB
Diarienummer: REV 32:3-2015

Attensum

Granskning av tillämpning av delegationsordningar och vidaredelegation

Västerbottens läns landsting

**Attensum AB
Joakim Eriksson**

Attensum

Sammanfattning

lakttagelser och bedömning

Den övergripande revisionsfråga som har besvarats är om landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden för sina ansvarsområden säkerställt att delegerade beslut blir anmälda till styrelsen och nämnden samt om upprättade vidaredelegationer och anmälan av dessa beslut är ändamålsenliga och säkerställda.

Under arbetet med granskningen har framgått att det råder dålig ordning i landstinget om vilka delegationsordningar och vidaredelegationsordningar som gäller. Det finns olika versioner av dokumenten på landstingets intranät och det är svårt att veta vilka versioner som är aktuella.

Enligt min bedömning behöver följande förtydligas eller åtgärdas i Landstingsdirektörens vidaredelegationsordning:

- Förtydligande av hur anmälan av vidaredelegationsbeslut skall genomföras
- Förtydligande av vissa beslutsärenden så att det framgår att inte flera funktioner kan besluta i samma ärende
- Anpassa vidaredelegationen till respektive delegationsordning så att inte mer vidaredelegeras än vad det fanns rätt till enligt delegationsordningen

Med utgångspunkt från tillhandahållna delegationsordningar finner jag att styrelsen och nämnden inte har en rutin för delegerade beslut skall anmälas.

Landstingsdirektörens vidaredelegationsordning har en enklare beskrivning av hur beslut skall anmälas. Den är dock av så enkel karaktär att den enligt min mening inte kan betecknas som rutin.

Granskningen visar att det saknas implementerat IT-stöd för anmälan av delegationsbeslut och vidaredelegationsbeslut.

Det finns, enligt min bedömning, hög risk för att delegationsbeslut och vidaredelegationsbeslut, inte anmäls till nämnden eller styrelsen respektive förvaltningschefen. I det fall besluten inte har anmälts är det svårare att kontrollera om besluten har fattats på ett formellt riktigt sätt och besluten kan inte heller vinna laga kraft.

Nedan anges ett förslag på vad en rutin för anmälan av delegationsbeslut och vidaredelegationsbeslut skulle kunna innehålla:

1. Besluten skall kunna identifieras av nämndens ledamöter. Med andra ord skall nämndledamöten på sammanträdet av anmälan kunna få fram vilket beslut det är som har anmälts. Detta görs lättast genom att varje beslut tilldelas ett nummer och på anmälningslistan till nämndens ledamöter beskrivs vad beslutet har avsett.
2. Ledamöten bör kunna kontrollera beslutets riktighet. Det innebär att det av beslutet bör framgå:
 - a. Vad beslutet avser
 - b. Med vilken befogenhet beslutet har fattats, d.v.s. med stöd av vilken delegering eller vidaredelegering
 - c. Vem som har fattat beslutet
3. Det kan också vara lämpligt utifrån ett överblicksperspektiv att ordna besluten efter deras kategori, d.v.s. att besluten ordnas efter exempelvis ekonomi, personal o.s.v.
4. Besluten bör finnas tillgängliga på sammanträdet så att ledamöterna kan ta del av dessa.

Attensum

5. Eftersom anmälan av besluten behöver sammanställas till nämnden respektive styrelsen är det lämpligt att en person administrerar samtliga anmälningar till respektive nämnd.
6. Det är vidare enligt min mening lämpligt om en person får ansvar för att kontrollera kvalitén på besluten som anmäls och hur dessa sammanställs till respektive nämnd. Kontrollen kan även tas med som ett moment i internkontrollplanen.
7. Det kan vidare vara lämpligt att efter 6 månader utvärdera om nämndens ledamöter anser att de har fått rätt och relevant information.

Sammanfattningsvis är min bedömning att styrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte har säkerställt att delegerade beslut och vidaredelegerade beslut blir anmälda. Det finns hög risk för att delegerade beslut och vidaredelegerade beslut inte anmäls.

Rekommendationer

Mot denna bakgrund rekommenderas landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden följande:

- Säkerställ att det är tydligt i landstinget om vilka delegationsordningar och vidaredelegationsordningar som är aktuella.
- Ge landstingsdirektören i uppdrag att revidera vidaredelegationsordningen så att det blir tydligt att flera funktioner inte kan besluta i samma ärende.
- Säkerställ att det finns dokumenterade rutiner för hur beslut ska återanmälas. Säkerställ att rutinerna följs. Se bland annat till att det genomförs utbildningar i förvaltningen om hur delegationsordningar och vidaredelegationsordningar ska tillämpas och beslut återanmälas.
- Säkerställ att de dokumenterade rutinerna för anmälan av beslut blir utvärderade inom ett år efter det att rutinerna blivit beslutade.
- Säkerställ att det finns ett IT-stöd för verksamheterna när dessa ska anmäla beslut.

Attensum

Innehållsförteckning

A.	INLEDNING	5
A.1	BAKGRUND.....	5
A.2	REVISIONSFRÅGOR.....	5
A.3	REVISIONSKRITERIER.....	5
A.4	METOD OCH GENOMFÖRANDE	6
B.	KOMMUNALLAGENS KRAV	6
B.1	BESKRIVNING.....	6
B.1.1.	<i>Inledning</i>	6
B.1.2	<i>Noteringar avseende vidaredelegationens tydlighet</i>	6
B.1.3	<i>Noteringar avseende jämförelse mellan vidaredelegationen och delegationsordningarna</i>	7
B.2	BEDÖMNING.....	7
B.2.1	<i>Bedömningar avseende vidaredelegationens tydlighet</i>	7
B.2.2	<i>Bedömning avseende jämförelse mellan vidaredelegationen och delegationsordningarna</i>	8
B.2.3	<i>Sammanfattande bedömning</i>	8
C.	RUTINER FÖR ANMÄLAN	8
C.1	BESKRIVNING.....	8
C.2	BEDÖMNING.....	9
D.	FINNS SYSTEMSTÖD?	9
D.1	BESKRIVNING.....	9
D.2	BEDÖMNING.....	9
E.	RISK FÖR ATT BESLUT INTE ANMÄLS	9
E.1	BESKRIVNING.....	9
E.2	BEDÖMNING.....	10
F.	TIPS PÅ VAD EN RUTIN KAN INNEHÅLLA	11
F.1	BESKRIVNING.....	11
F.2	BEDÖMNING.....	11
G.	ÖVRIGA IAKTTAGELSER	12
I.	AVSLUTNING	13

Attensum

A. Inledning

A.1 Bakgrund

Granskning år 2014 visar att landstingsstyrelsens, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och rehabilitering beslutat om delegationsordningar som i huvudsak överensstämmer med bestämmelserna i kommunallagen (nr 5/2014). Revisorerna har i sin riskanalys inför år 2015 identifierat att det finns risker i tillämpningen av delegationsordningarna. En sådan risk är att landstingsstyrelsen och nämnderna inte säkerställt att delegationsbeslut blir anmälda till styrelsen och nämnderna.

I granskningsplanen för år 2015 har revisorerna beslutat att genomföra en granskning av hur delegationsordningarna tillämpas. Granskningen har avgränsats till landstingsstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens ansvarsområden. Vidare har granskats huruvida landstingsdirektörens beslutade vidaredelegationer är i överensstämmelse med kommunallagen.

A.2 Revisionsfrågor

Revisionsfrågor

Den övergripande revisionsfråga som har besvarats är om landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden för sina ansvarsområden säkerställt att delegerade beslut blir anmälda till styrelsen och nämnden samt om upprättade vidaredelegationer och anmälan av dessa beslut är ändamålsenliga och säkerställda?

Granskningen har sökt svar på följande underliggande revisionsfrågor:

- Är vidaredelegationer från förvaltningschef utformade i enlighet med kommunallagen?
- Har landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställt att det i förvaltningen finns dokumenterade rutiner som beskriver hur delegerade och vidaredelegerade beslut ska anmälas till styrelsen och nämnden respektive förvaltningschefen?
- Har landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställt att det i förvaltningen finns systemstöd för att anmäla delegationsbeslut och vidaredelegationsbeslut till styrelsen och nämnden respektive förvaltningschefen?
- Finns det utifrån styrelsens och nämndens delegationsordningar och protokoll samt utifrån förvaltningschefens dokumentation, risk för att delegationsbeslut inte anmäls till nämnden eller styrelsen respektive förvaltningschefen?
- Vilka rekommendationer kan lämnas för en översiktlig rutin avseende anmälan till nämnden eller styrelsen respektive förvaltningschefen?

A.3 Revisionskriterier

Följande revisionskriterier har används:

- Kommunallag

Attensum

- Landstingsstyrelsens delegationsordning för tjänstemän, 2014-12-17
- Landstingsstyrelsens delegationsordning för arbetsutskottet, 2014-10-28
- Landstingsstyrelsens delegationsordning för ordföranden och vice ordföranden, 2014-10-28
- Landstingsstyrelsens Reviderad delegationsordning, 2015-06-02
- Hälso- och sjukvårdsnämndens delegationsordning för tjänstemän, § 139, 2014-12-16
- Hälso- och sjukvårdsnämndens delegationsordning för nämndens ordförande och vice ordförande, 2014-10-28
- Landstingsdirektörens vidaredelegationsordning, 2015-04-20
- Förslag ny Delegationsordning för Västerbottens läns landsting, sammanställning, Dokumentet omfattas inte av denna granskning.
- Förslag ny Landstingsdirektörens vidaredelegationsordning, sammanställning. Dokumentet omfattas inte av denna granskning.

A.4 Metod och genomförande

Granskningen baserar sig huvudsakligen på dokumentstudier i form av delegationsordningar, protokoll från nämnden och styrelsen samt förvaltningschefens dokumentation av anmälda beslut efter vidaredelegation, efter den 1 januari 2015. Intervjuer har genomförts med:

1. Landstingsdirektör
2. Föredragande i hälso- och sjukvårdsnämnden
3. Chefen för staben för planering och styrning
4. Landstingsjurist
5. Nämndsekreterare för landstingsstyrelsen.

B. Kommunallagens krav

B.1 Beskrivning

I denna del besvaras revisionsfrågan om vidaredelegationer från förvaltningschef är utformade i enlighet med kommunallagen.

B1.1. Inledning

Följande noteringar har gjorts avseende landstingsdirektörens vidaredelegation inom landstingsstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens ansvarsområden.

B.1.2 Noteringar avseende vidaredelegationens tydlighet:

1. Vidaredelegation har ibland skett till flera funktioner. (Exempelvis Landstingsstyrelsens p B5 förnyad konkurrensutsättning och p C1 inrättande och indragning av tjänster).
2. Av Landstingsdirektörens vidaredelegationsordning framgår "Beslut fattade med stöd av vidaredelegation ska anmälas till landstingsdirektören så snart som möjligt. Anmälan ska ske genom att landstingsdirektören lämnar en förteckning över fattade delegationsbeslut till styrelsens sekreterare enligt tidplan för landstingsstyrelsens sammanträden."

Attensum

B.1.3 Noteringar avseende jämförelse mellan vidaredelegationen och delegationsordningarna

Nedan framgår noteringar vid en jämförelse mellan överensstämelsen mellan landstingsdirektörens vidaredelegationer och respektive delegationsordning.

Av vidaredelegationen inom landstingsstyrelsens ansvarsområde framgår:

- Punkt A4.
Överlämnande av uppdrag till annan upphandlande myndighet är inte delegerat från styrelsen i delegationsordningen men är vidaredelegerat från förvaltningschefen.
- Punkt B5
I vidaredelegationsordningen är beslut om förnyad konkurrensutsättning obegränsat till belopp. Beslut om förnyad konkurrensutsättning är begränsat till 1 mnkr i den reviderade delegationsordningen, 2015-06-02. Tidigare var det inte delegerat alls. Det kan noteras att Landstingsdirektörens vidaredelegationsordning (2015-04-20) är äldre den reviderade delegationsordningen (2015-06-02). Det rekommenderas att vidaredelegationsordningen alltid revideras efter ändring i delegationsordningarna.

B.2 Bedömning

B.2.1 Bedömningar avseende vidaredelegationens tydlighet

Av dokumentet vidaredelegationen framgår att landstingsdirektören i vissa fall har vidaredelegerat till flera funktioner samtidigt. Det bör förtydligas på vilket sätt funktionerna är avgränsade mot varandra så att inte flera funktioner har delegation i samma beslutsärende, exempelvis genom att ange att vidaredelegation gäller för de som funktionen har personalansvar för.

Av Landstingsdirektörens vidaredelegationsordning framgår att beslut skall anmälas till landstingsdirektören men inte tillräckligt hur det skall göras, se nedan under F.2. Det är enligt min mening lämpligt att ange vilka dokument och i vilken ordning vidaredelegationsbesluten skall anmälas. Det är viktigt enligt min mening att besluten är identifierbara och kan härledas till vidaredelegationen. Vid tveksamheter om detta kan det innebära att beslutet inte vinner laga kraft.

Dessutom saknas förmodligen ord i meningen. *"Anmälan ska ske genom att landstingsdirektören lämnar en förteckning över fattade delegationsbeslut till styrelsens sekreterare enligt tidplan för landstingsstyrelsens sammanträden."* Avsikten är förmodligen att denna mening avser anmälan av vidaredelegationsbesluten till nämnden men det framgår inte tydligt eftersom meningen kan hännyfta på vidaredelegatens anmälan till landstingsdirektören. Det rekommenderas att orden "till nämnden" infogas efter "Anmälan ska..".

Attensum

Liksom för nämndernas delegationer är avsnittet om delegering av upphandling komplicerat. Bör ses över när nämndens delegation om upphandling ändras eftersom det som betecknas Upphandling samtidigt innebär rätt att fatta flera beslut, exempelvis beslut om att påbörja upphandling, fastställa förfrågningsunderlag, tilldelningsbeslut, ingå ramavtal/ upphandlingskontrakt samt beslut att avbryta upphandling. Det är lättare att följa delegerade beslut om det finns ett beslut i delegationsordningen och inte flera inom samma delegerade beslut.

B.2.2 Bedömning avseende jämförelse mellan vidaredelegationen och delegationsordningarna

Vid en jämförelse mellan vidaredelegationen och respektive delegation framgår att vissa beslutsärenden, se ovan B1.3, som är vidaredelegerade av förvaltningschefen inte har delegerats till förvaltningschefen från nämnden respektive styrelsen. Bör åtgärdas snarast. Det noteras även att Landstingsdirektörens vidaredelegationsordning inte har uppdaterats efter landstingsstyrelsens senaste revidering av sin delegationsordning.

B.2.3 Sammanfattande bedömning

Min bedömning är att vidaredelegationen från förvaltningschef i huvudsak är utformad i enlighet med kommunallagen. Däremot behöver följande förtydligas eller åtgärdas:

- Förtydligande av hur anmälan av vidaredelegations beslut skall genomföras
- Förtydligande av vissa beslutsärenden så att det framgår att inte flera funktioner kan besluta i samma ärende.
- Anpassa vidaredelegationen till respektive delegationsordning så att inte mer vidaredelegeras än vad som fanns rätt till enligt delegationsordningen.

C. Rutiner för anmälan

C.1 Beskrivning

I denna del besvaras revisionsfrågan om landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställt att det i förvaltningen finns dokumenterade rutiner som beskriver hur delegerade och vidaredelegerade beslut ska anmälas till styrelsen och nämnden respektive förvaltningschefen.

I landstingsstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens delegationsordningar, se revisionskriterier ovan, framgår inte bestämmelser om hur beslut skall anmälas. I delegationsordningarna hänvisas dock till "Landstingsstyrelsen och nämndernas delegationsordning", idnr:141404. Dokumentet finns dock inte tillgängligt enligt revisionskontoret och enligt juristen har det inte blivit registrerat.

Av Landstingsdirektörens vidaredelegationsordning framgår följande:

"Beslut fattade med stöd av vidaredelegation ska anmälas till landstingsdirektören så snart som möjligt. Anmälan ska ske genom att landstingsdirektören lämnar en förteckning över fattade delegationsbeslut till styrelsens sekreterare enligt tidplan för landstingsstyrelsens sammanträden. Styrelsen äger frågan om hur den närmare ordningen för återrapportering skall ske."

Attensum

C.2 Bedömning

Med utgångspunkt från tillhandahållna delegationsordningar finner jag att styrelsen och nämnden inte har en rutin för delegerade beslut skall anmälas.

Landstingsdirektörens vidaredelegationsordning har en enklare beskrivning av hur beslut skall anmälas. Den är dock av så enkel karaktär att den enligt min mening inte kan betecknas som rutin.

D. Finns systemstöd?

D.1 Beskrivning

I denna del besvaras revisionsfrågan om landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställt att det i förvaltningen finns systemstöd för att anmäla delegationsbeslut och vidaredelegationsbeslut till styrelsen och nämnden respektive förvaltningschefen.

Av intervjuerna har framgått att det saknas IT-stöd i landstinget som verksamheterna kan använda när de ska anmäla beslut som är delegerade eller vidaredelegerade. Det fanns enligt uppgift planer på att införa en modul i Platina, men detta är ännu inte genomfört.

D.2 Bedömning

Granskningen visar att det saknas implementerat IT-stöd för anmälan av delegationsbeslut och vidaredelegationsbeslut.

E. Risk för att beslut inte anmäls

E.1 Beskrivning

I denna del besvaras revisionsfrågan om det utifrån styrelsens och nämndens delegationsordningar och protokoll samt utifrån förvaltningschefens dokumentation finns risk för att delegationsbeslut inte anmäls till nämnden eller styrelsen respektive förvaltningschefen.

Av intervjuerna har framgått att risken är störst för att besluten inte anmäls vid vidaredelegation och då systemstödet ännu inte är implementerat finns det också en högre risk för att man glömmer att anmäla besluten.

En genomgång av protokollen från sammanträden under 2015 för landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden visar att i huvudsak anmäls beslut om upphandling, avtalsfrågor, investeringar och yttranden i överprövningsmål.

Av protokollen framgår att hälso- och sjukvårdsnämnden inte hade några anmälda delegationsbeslut förrän den 25 augusti 2015. Förutom ett yttrande i ett överprövningsmål fanns inga beslut efter vidaredelegation anmälda.

Attensum

Landstingsstyrelsens arbetsutskott har anmält sina beslut genom att lämna sammanträdesprotokoll.

Det finns varken i anmälningarna till landstingsstyrelsen eller till hälso- och sjukvårdsnämnden angivet med stöd av vilken delegation beslutet fattas. De anmälda besluten har registreringsnummer (eller dylikt). Delegationsbesluten är inte bifogade i underlaget till protokollen på landstingets hemsida.

E.2 Bedömning

Vid en genomgång av protokollen för landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden för 2015 visar det sig att det är nästan uteslutande landstingsdirektörens beslut som har anmälts. Av anmälningarna att döma har besluten avsett upphandlingar, avtalsfrågor, investeringar och yttranden i överprövningsmål. Besluten har varit identifierbara genom ett nummer vid anmälan men det framgår varken av anmälan eller handlingarna till sammanträdet vilken delegation respektive beslut hänför sig till. Vad är exempelvis ett beslut om att genomföra ett projekt? Förmodligen investering men det anges inte i protokollen.

Landstingsstyrelsens arbetsutskotts rutin för anmälan av delegationsbeslut är att skicka in sammanträdesprotokollet. Det framgår dock inte av anmälan vilket beslut som arbetsutskottet fattat med stöd av delegation. Enligt delegationsordningen har landstingsstyrelsen delegerat till arbetsutskottet att fatta beslut om "Reglera frågor, med bindande verkan för landstinget, genom ingående av kollektivavtal eller på annat sätt reglera frågor om förhållandet mellan landstinget som arbetsgivare och dess arbetstagare". Arbetsutskotten har enligt sitt sammanträdesprotokoll beslutat om att godkänna förhandlingar. Det är svårt att bedöma om arbetsutskottets befogenhet att fatta beslut grundar sig på ovan nämnda delegation eller något annat. Det är därför viktigt att arbetsutskottet anmäler sina beslut och inte hela protokollet för att det skall bli tydligt vilka beslut arbetsutskottet har fattat efter delegation.

Av både intervjuer och protokollen framgår att vidaredelegerade beslut inte har anmälts utom nästan uteslutande vad avser yttranden m m i överprövningsmål. Därför finns inte ett enda personalärende anmält under hela året. Det är knappast troligt att det inte fattats något beslut avseende personalen under hela året i vare sig hälso- och sjukvårdsnämnden eller landstingsstyrelsen.

Det är därför enligt min mening uppenbart att de vidaredelegerade besluten inte har anmälts (utom vad avser yttranden) och det är svårt att bedöma om samtliga beslut som har fattats med stöd av delegation har anmälts eftersom det saknas en koppling mellan besluten och delegationsordningen. Det noteras dock att hälso- och sjukvårdsnämnden inte hade ett enda anmält delegationsbeslut under våren och att landstingsstyrelsen fick flest anmälda beslut efter mars 2015.

Även om det saknas en koppling mellan delegationsordningarna och de anmälda besluten har noterats några otydligheter i de anmälda besluten.

- Placering av landstingets medel är delegerat till landstingsdirektör från landstingsstyrelsen. Av landstingsstyrelsens protokoll från sammanträde den 7 april 2015 framgår att finanschefen fattat beslut om köp och försäljning av värdepapper. Beslutet är inte vidaredelegerat till finanschefen. Även om Landstingsstyrelsen eller landstingsdirektören delegerat detta i annat beslut till finanschefen bör det framgå av delegationsordningen respektive vidaredelegationen.

Attensum

- Landstingsstyrelsens arbetsutskott har vid flera tillfällen beslutat om de förtroendevaldas deltagande på kurser och konferenser. Stöd för detta beslut saknas i delegationsordningen. Däremot får arbetsutskottet besluta om landstingsdirektörens deltagande på internationella konferenser i Sverige. Det kan noteras att ordförandens deltagande på internationella konferenser m m är delegerat i brådskande fall till vice ordföranden. Det är möjligt att nationella konferenser inte är beslut i kommunallagens mening utan kan ses som verkställighet men det är inte troligt, enligt min mening, att ett utskott kan ha uppgifter som avser verkställighet. Arbetsutskottets rätt att fatta beslut om deltagande för förtroendevalda på kurser m m kan därför ifrågasättas.
- Det finns flera anmälda beslut som avser avtalsfrågor. Det kan exempelvis röra sig om förlängningar, tillägg och beställningar. Något uppenbart stöd för att träffa avtal vid sidan av upphandlingar har inte funnits i delegationsordningarna förrän landstingsstyrelsen den 2 juni 2015 fattade beslut om att revidera sin delegationsordning. Av delegationsordningen framgår beslut som delegeras avser "Ingå avtal med bindande verkan för landstinget". Landstingsdirektören är delegat och villkoret för delegationen har varit att avtalen inte ska utgöra upphandling och får inte medföra ökade kostnader jämfört med fastställd budget annat än nedlagd arbetstid.

Enligt min bedömning är denna delegation inte tillräckligt preciserad. Det finns risk för att den kommer i konflikt med 6 kap 34 § kommunallagen som avser delegeringsförbud avseende verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet. Ett sätt att förhindra detta är att precisera beslutsrätten.

Mot denna bakgrund och utifrån styrelsens och nämndens delegationsordningar och protokoll samt utifrån förvaltningschefens dokumentation, finns det enligt min bedömning hög risk för att delegationsbeslut och vidaredelegationsbeslut, inte anmäls till nämnden eller styrelsen respektive förvaltningschefen. I det fall besluten inte har anmälts är det svårare att kontrollera om besluten har fattats på ett formellt riktigt sätt och besluten kan inte heller vinna laga kraft.

F. Tips på vad en rutin kan innehålla

F.1 Beskrivning

I denna del besvaras revisionsfrågan vilka rekommendationer som kan lämnas för en översiktlig rutin avseende anmälan till nämnden eller styrelsen respektive förvaltningschefen.

Av intervjuerna har framgått att en rutin bör kunna omfatta ytterligare information om besluten baserade på vad respektive nämnd vill veta samt med vilken frekvens man skall anmäla besluten. Det har också framgått av intervjuerna att det är lämpligt att hålla utbildning i beslutsbefogenheter och hur delegater anmäler fattade beslut i systemet.

F.2 Bedömning

Av 6 kap 35 § kommunallagen framgår att beslut som har fattats med stöd av uppdrag enligt 33 § skall anmälas till nämnderna som bestämmer i vilken ordning detta skall ske.

Attensum

Av 6 kap 37 § kommunallagen framgår att beslut som har meddelats med stöd av vidaredelegation från förvaltningschefen skall anmälas till förvaltningschefen.

Av "Kommunallagen, kommentarer och praxis", femte upplagan sid 451, framgår att "Någon uttrycklig skyldighet för förvaltningschefen eller delegaten att vidareanmäla besluten till nämnden finns inte, men nämnden kan sätta upp sådana krav som villkor för att godkänna vidaredelegeringen."

Sammanfattningsvis får konstateras att lagstiftaren har lämnat mycket frihet till nämnden att bestämma hur anmälan skall ske.

Hur mycket skall då regleras i en rutin för anmälan?

Syftet med delegering är att avlasta nämnden från vissa beslut. Samtidigt har nämnden fortfarande sitt verksamhetsansvar och ansvar för intern kontroll enligt 6 kap 7 § kommunallagen. En rutin bör därför enligt min mening ta i beaktande att nämnden fortfarande skall kunna ta sitt verksamhetsansvar och kunna kontrollera de beslut som har fattats med stöd av delegation, detta gäller enligt min mening även vid vidaredelegation.

Nedan anges ett förslag på vad en rutin för anmälan av delegationsbeslut och vidaredelegationsbeslut skulle kunna innehålla:

- Besluten skall kunna identifieras av nämndens ledamöter. Med andra ord skall nämndledamöten på sammanträdet av anmälan kunna få fram vilket beslut det är som har anmälts. Detta görs lättast genom att varje beslut tilldelas ett nummer och på anmälningslistan till nämndens ledamöter beskrivs vad beslutet har avsett. Delvis finns denna rutin redan.
- Ledamöten bör kunna kontrollera beslutets riktighet. Det innebär att det av beslutet bör framgå:
 - Vad beslutet avser
 - Med vilken befogenhet beslutet har fattats, d.v.s. med stöd av vilken delegering eller vidaredelegering
 - Vem som har fattat beslutet
- Det kan också vara lämpligt utifrån ett överblicksperspektiv att ordna besluten efter deras kategori, d.v.s. att besluten ordnas efter exempelvis ekonomi, personal o.s.v.
- Besluten bör finnas tillgängliga på sammanträdet så att ledamöterna kan ta del av dessa.
- Eftersom anmälan av besluten behöver sammanställas till nämnden respektive styrelsen är det lämpligt att en person administrerar samtliga anmälningar till respektive nämnd.
- Det är vidare enligt min mening lämpligt om en person får ansvar för att kontrollera kvalitén på besluten som anmäls och hur dessa sammanställs till respektive nämnd. Kontrollen kan även tas med som ett moment i internkontrollplanen.
- Det kan vidare vara lämpligt att efter 1 år utvärdera om nämndens ledamöter anser att de har fått rätt och relevant information.

G. Övriga iakttagelser

Under arbetet med granskningen har framgått att det råder dålig ordning i landstinget om vilka delegationsordningar och vidaredelegationsordningar som gäller. Det finns olika versioner av dokumenten på landstingets intranät och det är svårt att veta vilka versioner som är aktuella. Bilden bekräftas av en av landstingets jurister. Juristen har arbetat med att sammanställa dokumenten för att få en överblick över aktuella delegationsordningar och vidaredelegationsordningar. Sammanställningarna ska enligt uppgift publiceras på

Attensum

intranätet. Enligt uppgift kommer de nya sammanställningarna omfatta en rutin för anmälan av delegerade beslut och vidaredelegationsbeslut.

I. Avslutning

Den övergripande revisionsfråga som har besvarats är om landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden för sina ansvarsområden säkerställt att delegerade beslut blir anmälda till styrelsen och nämnden samt om upprättade vidaredelegationer och anmälan av dessa beslut är ändamålsenliga och säkerställda.

Min bedömning är att styrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte har säkerställt att delegerade beslut och vidaredelegerade beslut blir anmälda.

Göteborg den 18 november 2015

Joakim Eriksson

Attensum AB